

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Videken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— június 28.

(A kivándorlás ellen) Két nagy veszedelme van Magyarországnak: a haszontalan elemek bevándorlása Galiciából, hasznos elemek kivándorlása Amerikába. Kivánatosnak tartanók, hogy a határrendőrség sorompót állítana a kivándorlók elé, melyen át se léphetnének. Még azt is megengedőnek tartanók, hogy épúgy mint Amerika, a szabadságszerető Amerika gátat vet a bevándorlásnak és csakis azokat bocsátja be, kikből hasznót remél, az Egyesült Államokra, ha épen úgy megakadályoznók szoknak bevándorlását, akiktől mi hasznót remélnék, ha itthon maradnak. Amit megtehet a legnagyobb hatalom, azt megtehetnők mi is, akik még ma is oly kevesen vagyunk, hogy senkiről önként is nem mondhatunk. Am ahelyett, hogy ilyen irányban mozogna a kormány tevékenysége, most még inkább függetleníteni akarják a magyar kivándorlást és be nem érve a Cunard hajózási társaságnak a magyar állam által subventionált hajójárataival, a magyar ember anyaggal, legdrágább kincsünkkel való intenzívebb és nagyobb hasznót hozó üzérkedésével most önálló magyar ember kiviteli társulatot akarnak szervezni, mely hajózási társulat szervezésében élénken részt venne a híres Norddeutscher Lloyd, melynek ügynökeit ül-

dözték, amikor Bréma felé csábították kivándorlókat és most ezen társulattal önálló magyar hajózási társaságot akarnak szervezni és úgy látszik ezen társulat épúgy bizik a magyar emberanyag kifogyhatatlanságban, mint a magyar kereskedelmi bank, mely ezen társulat megalakítására 20 millió törzsrészt és 15 millió elsőbbségi részvényt bocsátana ki. Az új üzleti vállalat megalakulásának előfeltétele, hogy sikerüljön a magyar kormány és Cunard társulat között fönálló szerződés felbontása, mely ezer angol társulatnak 1914-ig a kivándorlás kizárólagosságát és ezen felül 0.6 millió évi állami támogatást biztosít. Most ezen irányban folynak a tárgyalások és ha ezek eredményre vezetnek, ami föltételezhető, akkor az új magyar-amerikai hajózási társulat megveszi a Cunard hajózási társulat 3 nagy kivándorlási és egy tartalék hajóját. Az angolok majd csak belemennek ebbe az üzletkébe is, mely a rabszolgavásártól eltekintve talán első olyan üzlet a világ léte óta, ahol emberanyagnak szülőhazájától való elvonása fölött folynak a nyílt üzletkötések. Valamely Braun Márkus nevezetű régi magyar kivándorló, mint az amerikai kormány biztosa járt itt tavaly a magyar kivándorlás tanulmányozására és jelentésében galádul megrálgalmazta szülőhazáját, hogy itt mesterségesen szitják a kivándorlást és az ország szemétén úgy ad tul a kormány, hogy azt elszállítja Amerikába. Az ilyen rágalmaknak

csakis akkor kelhet szárnya, ha csakugyan megengedik annak látszatát, mint ha a kormány pártfogolná a kivándorlást. A magyar kormány nem haladhat tovább a megkezdett irányban és nem segíeyezhet olyan vállalatot, melynek Magyarországból nincs más kiviteli cikke a magyar emberanyagnál. Ipari cikkeink kivitelét, gazdasági termékeink fölőslégét igenis vigyük ki, kövessünk el mindent, hogy azoknak fogyasztási piacokat teremtsünk, amde a magyar vérrel gseftelni — nem találunk szavakat, melyekkel jellemezhetnők, mily visszataszító ez az üzlet, mert már csakugyan üzleti alapra van fektetve a kivándorlás. Vándoroljanak Amerikába az orosz zsidók, akiket otthonukban megélni nem engednek, amde a magyar ember vándorkorkedvét most még önálló magyar kivándorlási hajózási társaság létesítésével is előmozdítani! Ha a sok politizálás mellett első sorban is hazánk gazdasági és existenciális helyzetének mérlegelése és javítása képezné a honatyák és kormány első és főfeladatát, aligha kerülhetne sor ilyen fölfejdlésre, de amikor látjuk és érezzük, mint viszik el azok a hajók a magyart a magyar hazából, elszorul a szívünk és jönni látjuk az időt, amikor majd rakomány nélkül szelik át azok a hajók az Oceánt, mert kifogyunk az egyedüli keresett kiviteli cikkünk ből, — a magyar emberből.

Az Adria partján.

Leszállt a nap. Az alkony máglyát
Gyujtott a felhő ormokon;
Az Adria szivdobogását, —
A hab moráját hallgatom.

Oh Adria! mi vágy, mi átok
Dagasztja egyre kebledet?
E nyugtalan, sovár hullámok
Szünetlen így mért rengenek?

Mi él, lázong e nagy mederben,
Miód titokzatos erő, —
Mit elesíteni tehetetlen
Örök kezével az idő?

Oh Adria! évezrek látták
Igy rengedezni kebledet
És látni fogják hullámlzását
Még számtalan évezredek.

De akkor én már itt nem állok,
Szél hordja majd haló porom,
S a habmorajt — szivdobogásod —
Mások hallgatják partodon.

A „Szabadság”-nak írta:

Varsányi Gyula.

Csók nélkül.

A tenger, a mélységes, a hatalmas: szelid volt, mint egy mesebeli óriás. A rengeteg vasas hajót zökkenés nélkül csuszattatta a pihegő hullámokon, melyek egyhangú, susogó neszszel odasimultak az ércpalota falsához és körülfordozták szegélyét, cikkázó fehérségű gyöngyökkel.

A büszke, a kevély magas hajó ringatózva szántott végig, a nyugalmas tenger határnélküli síkságán.

A nap, a tenger napja, megcsókolta a mozdulatlan levegőt és keresztül rajta simogató öleléssel megölelte a hajó földézetét.

Az ércpalota szerelmes embereket vitt Velence felé, a hajó ezért ringatózott, a bős, a haborgó tenger ezért volt szelid, a hullámok ezért susogtak és öltötték magukra gyöngyös ékességüket s a nap, a tenger napja ezért lövelt csókokat a hajó földézetére — ahol nászutazó hölgyek és férfiak ültek.

Délután volt. A napnak állandó és szenvedélyes csókjától valamennyien elbágyadtak; ültek egymás mellett, szótlanul, de láthatóan boldogan.

Öreg csak én voltam közöttük... Az asszonyok virágzóan leányosak voltak, a szemérmességük még ugyanúgy küzködött, mint néhány nappal ezelőtt, mikor a palástos pap még nem szentelte meg csókjukat. Még megrezentek és úde arcukon piruló virágok nyíltak hirtelen, ha a férfi, a férfi, szerelmes öleléssel közeledett, de aztán —

mohó mozdulattal elfogadták, viszonzták, nagy szerelmük átviharzott egész testükön és a parányi, reszkető kezük, szenvedélyesen kulcsolódtott belé a férfi ujjába,

A szemük azonban már asszonyos volt. A csillogásukban benne volt az önteltség: mindent, mindent tudunk és fényességükből kisugárzott a bizonyosság, mely bűbajos éjszakák forró rejtelméről mesélt, sugaras ékesszólással.

A férfiek — azok különbség nélkül — mind pirosajkúak voltak. A láb, a vágy egynémelyiknek sápadt arcát, még fehérebbre színezte, de az ajkukra ráhajította a vérüket és azok tüzeltek, lobogtak — a csók után.

A fiatalság igézetes erdejében eltévedtem, én az öreg ember. A tobzódozó szerelem hullámai magasra verődtek előttem és én nézni, megfigyelni tudtam a hullámok játszadozását, nyugtalankodását, torlódását. A sóhajt meghallottam, a halk, a pillanatig tartó beszélgetés igazi hangját megéreztem, a fiatal párok titkos ölekezését mögöttem is észrevettem. Körülöttem, mindenütt, a szerelem szívárványa, bontogatta, változtatta ragyogó színeit...

A hajó csendesen, méltóságosan uszott tovább, ringatózva a gyönyörök Velence felé. A korlát mellett — ahol én ültem — egy fiatal szerelmes pár, testszorossággal összebujva, a tenger játékait kémlelte.

Az asszony karcsu teste egyszerre csak kiegyenesedett, de a másik pillanatban már mélyebben hajolt a korlátra és ujjongó hangon kiáltott a férjére:

Külföldek és Magyarország.

— Irta: Vidovich Menyhért. —

— június 28.

A delegációk üléseinek alkalmából sok szó esik most a nagy politikáról. És csodás dolog az, hogy a számottevő magyar lapok kivétel nélkül, mind az egyes nemzetek iránt pillanatnyilag érzett szimpátiájuk után ítélik meg, vagyis inkább *ítélik el* a helyzetet!

Nem is számítva egyeseknek, a közös ügyek miatt ugyanis nehéz helyzetben levő kormány ellen való heves kirohanásait, — úgy a delegáció összes felszólaló tagjai, mint, nemkülönben mondhatni az egész sajtó, károsnak hirdeti Magyarországra nézve, a német birodalommal való szövetségünket.

Nagyon érthető a feljajdulás: Legközelebb vívott nemzeti harcunk folyamán bizony nemesak hogy részvétet nem mutatott Németország alkotmányunkért való, már-már elvérző szenvedéseink iránt, de sőt a nemzet jogaiért küzdők ellen fordult, a vámegegyesség törvénytelen becikkelyezésével...

De hát nagy harcunkban akad-e csak egy nemzet is, amely mellettünk nyilatkozott volna meg és nem valamennyi elítélte jogos küzdelmünket? Miért nyilvánul tehát egyedül és éppen Németország ellen a mi ellenszenvünk?

Tehát ellenszenv! Csakhogy nagyon is megvitandó, hogy a nemzetek létért való harcának csoportosulásában, általában elfogadható döntő körülménynek, akár a rokon-, akár az ellenszenv nyilvánulása?

Nem, a politika kérlelhetetlen, egyedül a rideg érdek az ösvénye, amelyen halad...

Vizsgáljuk csak meg a szövetségben álló nagyhatalmak nemzeti törekvéseit, az egyes hatalmak politikai érdekeit és vonjuk le belőle azon, rideg érdekből kifolyó következtetést,

hogy Magyarország állami és közgazdasági létére nézve, helyes-e, vagy helytelen a jelenlegi szövetség?

Németország nemzeti törekvése Európában a vezérszerep elnyerése. Ezzel az összes germán fajnak egyesítése. Az olaszoknak a gyarmatok létesítése mellett, szintén az egyesülésnek betetőzése a fővágya. Az osztráknak meglehetősen zagyva aspirációi vannak; ilyenek az ösztöndíjak, kacérkodás a német faj részéről, a nagy Németországgal, a szlávoknak pedig hő óhajuk a nagy szláv-birodalom, vagy széthuzásukban is van egy közös forró óhajuk, ez pedig Magyarország szabad szípolozása. Végül kullogunk mi a saját vágyainkkal.

Megtört ez a nemzet nagyon negyven éves szenvedésében! Nem is tudom, vannak-e még vágyaink... Hiszen ezer éves alkotmányunk épességben tartásáért való állandó küzdelmünkbe belepesztulunk! De azért Szent István birodalmának egységéért nemde az utolsó csepp vérémet feláldoznánk?

Az utolsó német-francia hadjárat után, nagyon is nagy oka volt Németországnak a revánstól tartani, az európai egyensúly fenntartásának ürügye alatt tehát létrejött a hármas szövetség. — A nemzetek szimpátiájának szempontjából a hármas szövetség valóban csak torzszülött, de politikai szempontból, tekintettel az államok hatalmának egyensúlyozására, már csak azért is helyesnek bizonyult, mert *harmincöt éven át biztosította a békét!*

Igaz, hogy a szövetségben legfeljebb a magyarok rokonszenveznek az olaszokkal, a nagy Németország felé sandító osztrákok pedig a némettel. De éppen, mivel ily sok az ellenszenv, igazi mesterműnek kell kijelentem a

szövetségnek fenntartását; az eredmény (a harmincötévi békés fejlődés) nem éppen mondható rossz politikának.

De Magyarország integritásának szempontjából is fontos e szövetség! A nemzetek tömörülésének folyamata még koránt sincs betegeje! És mondjanak a mi drága nemzetiségi testvéreink bármit, soha sem fogom elhinni, hogy ők egy nagy Romániáról, nagy Szerbiáról és Tótországról ne álmodoznának; persze egy egy jó darabnak Magyarország testéből való kihatásával...

Mintha csak hallanám, hogy mondják erre magyar véreim: „Hát próbálják meg!” Igaz, én is azt mondom, de hát nem sokkal helyesebb politika az ily hóbortos államnak még képzeletben is lehetetlenné tétele, mint az izoláltság következményeiből táplálkozó, vérszemet kapó hidrával szembeállva, nemcsak vérémet ontani, de közgazdasági fejlődésünket is bénítani?

Nekünk, magyaroknak sajnos, jó barátunk nincsen; majd szóba jöhet egyszer az is, hogy miért nincsen? Oly gyengék vagyunk, hogy a hatalmas és erős szövetségeseket nem nélkülözhetjük, — Kokhinkhinába nem mehetünk szövetséget keresni, mondják meg hát azok, akiknek nem tetszik a Németországgal való szövetség, mely hatalommal léphetünk volna szövetségre? Talán Oroszországgal? Na hiszen szépen jártunk volna!

Vége: Alkotmányunkért vívott nagy harcunk sikertelenségét is tartsuk szem előtt; ne keressük a bűnbakokat olyan távol, szerencsétlenségünkre idehaza vannak azok, akik ma is tovább konspirálnak aziránt, hogy lehetne a gyöngyöletet újra feltámasztani?

— Nézd csak nézd... ottan... édes...

A hajót szegélyező fodros habok közül delfinek bukkantak fel, pikkelyes hátuk ezüstös fényben csillogott a rájuk tűző nap-sugártól, a gyöngyöző hullámokhoz néhány pillanatra hűtlenek lettek és vidám szökkenésekkel hempergöztek a levegőben. Aztán szempillantás alatt újra eltűntek, majd ismét fölmerültek egészen a víz színéig és versenyt usztak a nyugodalmasan síkló érepatával.

A fiatalok, a korlát mellett szomjas tekintettel bámulták a nagy halak játékát. Az asszony karja szenvedélyesen ráfonódott a férfi derekára és mire a delfinek eltűntek előlük az ajkuk szerelmesen, majdnem öntudatlan, összeforrt...

Ez a csók megrebbentette képzeletemet, mely már hánytorgatta a gondolatokat a hajón utazó asszonyokról a férfiakról, égő szerelmükről és az ábránd szárnyain váratlan megnyílt előttem a múlt és a káprázatok útjain, felvonult előttem, rég feledett, pernyetakart ifjuságom.

A mély ködből asszonyi alakok bontakoztak ki és egyenkint, sokasodva közelédtek felém. A járásuk a távolból még libegő volt, de ahogy képzeletem megakadt rajtuk, már szállodtak, keringtek tekintetem előtt... Eleintén a szökek jöttek, az érzékenyek, az ábrándosak, még a tekintetük is liliomos volt. Elhozták magukkal újra a holdas éjszakákat, a sugaras gyönyöröket, a bűvös nyáréjjeknek megejtő illatát. És lehullottak előttem, mint szellőrezdülésre, a

fehér ákácvirágok... Helyükbe léptek a barnák, a parázsszeműek s délcegek, a kiknek ölelése szenvedélyesebb volt mint rekkenő nappal a kipattant villámsugárnak és napfénynek ütközése. A karjuk, a csókjuk izzó és kemény; a szemükben a csillagos és a sötétlő kárhozat. Nyomukban, velük suhant, az elégett időnek perzselő fuvallata... És fölmerültek a tűzhajúak. A lobogó szellem volt a megjelenésük; a kezük érintése, a fojtott sóhajuk az égető láng. Koronás fejükről illat áradt, mely bujgatóbb volt; mint a szűz leány csókja és százszor győzedelmesebb, mint a daera ébred: önérzet...

Fölkerült képzeletem kibontott vitorláit hirtelen egy leány felé vittek és a káprázatos játéka ellillant...

A tenger végtelenségét megszakította egy magasra meredő sziklás épület: a világító torony, melynek aljában, szikrázó nap-sütésben, zöldre festett fapadon ült egy leány. Annak kellett lennie.

A hajó már egészen közelébe ért a toronynak és a sziklás épület magányos lakója csudákozva nézett reánk bolygó idegenekre. Fehér, hótiszta ruhájában, övezve és elzárva a tenger közepén, olyan volt mint egy idesodort, ideejtett, száműzött liliom.

A kezében, ölbe eresztve kézi munkát tartott... A színes selyemfonalak tarka szövődésénél, vajjon milyen színes sejtelmek, hangulatból született gondolatok szövögethetik a tenger leányának méla ábrándjait? Erőppant magányosságban, nesztelen csönd-

ben vajjon mire gondolhat? milyenek a vágyai, mi játszhatik a lelkével? A tenger nyugalma visszaverődik e a szívében, talán akkor, midőn háborog hullámzásba induló vértől, vagy elcsittul akkor, ha a bőséges hullámok tarajosodva ostromolják a tengerbe ékelt sziklavárat? Gondol-e néha a szerelemre, ha estenden kiül a zöld fapadra és a holdvilág gyöngéden leborítja ezüstös palástjával, boldog nyugalomban pihegő kedvesét, a tengert? Gondol-e ekkor a deli ifjúnak, aki eljönne érte és kiszabadítaná rabságából? Hogy fogadná? Ráborulna? Megölelné? És a fehér lelkét rálehelné csókjára, mikor lovagját üdvözölné? ... Milyen lehet a csókja? az ő csókja! melyért messzi tengerre kellene szállani, melyben virágzó évek sóvárgása, feltörő szüzessége rejteződik? ... És nem szállanak csónakokra az ifjak, hogy fölkeressék a tenger menyasszonyát, akik itt el aladnak? ...

Az elvesztett csók lélekjáró kísértet, feledhetsz mindent, a viharos évek nagy-szerű szerelmeit, az ígézetes asszonyok sorvasztó ölelését, a mámorban elszuhant órák üdvöt osztó perceit: az elvesztett csók ott fog égni mindig ajkadon, minden mi mögötted maradt, hidegen tekint feléd, de kiárgat szíved újra feldobog, ha az elvesztett csók rálehel rejtelmes, meg nem ismert forróságát meg-fakult emlékeidre...

Ujra nyílnak a lila orgonák és a fehér ákácok. Az ablakunk előtt ezüstös olajfa lélekzik... Májusi alkonyat volt. A nap-golyó már mélyen aláhanyatlott az égboltozaton és a virágok felszabadultak. Kelyhük-

Politikai hírek.

— **Olaszliszkai választás.** Olaszliszkán ma volt a választás, Surányi választási elnök este hirdette ki a szavazás eredményét, mely szerint Nagy Barna függetlenségi jelöltet 321 szótöbbséggel képviselővé választották.

— **A delegációból.** Bécsből jelentik: A magyar delegáció mai ülésén az egyeztető hetes albizottságba megválasztottak: Barabás Béla, Hoitsy Pál, Majláth Géza gr., Nagy Emil, Okolicsányi László, Rudnyánszky József b., és gr. Thorotzkai Miklós. Ezután a tengerészet költségvetését tárgyalták. Előadó volt gróf Majláth Géza. Kmethy Károly, Nikolics Vladimir felszólalására László Elemér sorhajókapitány válaszolt, mire a költségvetést általánosságban és részleteiben elfogadták. — Ezután áttértek Bosznia és Hercegovina költségvetésének tárgyalására.

Politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, június 28.

A hivatalos lap mai száma egy vaskos 234 oldalos melléklettel jelent meg, mely a kormány rendeleteit tartalmazza az autonóm vámtarifa, a Német-, Olasz- és Oroszországgal, valamint Belgiummal és Svájcjal kötött kereskedelmi szerződések és végül a Szerbiával, Bulgáriával és Montenegróval való kereskedelmi viszonyainknak ideiglenes rendezése tárgyában.

Megjegyezzük, hogy ezeknek a rendeleteknek, illetve kereskedelmi szerződéseknek szövege azonos azzal, melyet annak idején a Fejérváry-kormány tett közzé a hivatalos lapban, ugyancsak ilyen vaskos füzetben. Változás most csak annyiban van, hogy „közös vámtarifa” szót „autonóm vámtarifa” jelzéssel helyettesítették és míg a régi szöveg úgy szólott, hogy a törvény hatálya a monarchia mindkét államára kiterjed, addig a most közzétett szövegben ez a passzus így módosul:

„Jelen törvény hatálya a magyar korona országainak egész területére kiterjed.”

ből kiáradt az élet és illatos ölekezésüktől bujjázkodott a levegő.

Az árnyas szobában, a kitárt ablakok mellett ott állottunk én és a leány. Hőfőhéruha volt rajta is . . . Halkan, csak éppen suttogva beszélgettünk; én is másról, ő is másról. A szavunk sem arról beszélt, amiről a lelkünk. De suttogtunk, sietve, szorongással, hogy el ne érjen bennünket — a csend.

Barna arcán világitott a sötét pír és nagy fekete szeméből reámsugárzott szerele. Acélos fekete haja bőséggel omlott a vállára és illata beléolvadt a kőnn nyiló orgonák, akácok illatába. A szívünk már teli volt ékes vallomásokkal, az érzések árja gyönyörű gondolatokat sodort agyunktól a lelkünkig . . . de beszélni nem tudtunk, csak suttogtunk, akadozó, sóhajba alakuló hangon. A szavunk aztán egyszerre elcsúszott és megfogtam a kezét. Reánk szakadt a forróság . . . Az erőnk elhagyott és a leány küzködve de elgyöngyölgően reáhajolt a vállamra. Körülöttünk nem volt senki más, — csak a csönd . . . Egő arca az enyémen feküdt. — Szerelmes vágyakozása izzó üzenettel szállott át ajakáról ajakamra és kínálta, a pillanat boldogságáért áldozatul felajánlotta, ajakának ragyogó tisztaságát . . . Reszkető testének lüktetése keresztülviharzott testemen, karja szilaj szorítással köréfontódott és éjsötét haja fürtökre omolva ráborult arcomra. Ezymáshoz simulva, a fiatalság fölédret tüzeben, lobogtunk mámorosodva és tehetetlenül . . . Oda kőnn pedig már nőttek az árnyak és mi némán, mozdulatlan még mindig bucsuztatuk az alkonyt. Szerelme, ahogy most ki-

A mostani kormány tehát a magyar gazdasági önállóság és a törvényesség szempontjából szükségesnek tartotta az összes kereskedelmi szerződéseknek megfelelő formában való újbóli közzétételét.

(Egyhangú választások.)

A ma lefolyt választások is azt tanúsítják, hogy a közhangulat a koalíció mellett tart ki. Ungvárról jelentik nekünk: Visontai Soma függetlenségi jelöltet egyhangulag képviselővé választották. Tiszteletére este választói társasvacsorát rendeznek. — Tökete-rebesről jelentik, hogy gróf Esterházy Móricot alkotmánypárti programmal egyhangulag képviselővé választották.

(A záró ülés.)

Bécsből táviratozzák: A magyar delegáció érdamlages tanácskozásait e hét folyamán mindenesetre bevégezi, de a záróülés csak a jövő héten, valószínűleg pénteken lesz, mert ezen a napon a magyar kvótabizottság is Bécsben fog időzni és a kvótabizottság legtöbb tagja egyúttal tagja a delegációnak is.

A képviselőház ülése.

Mi van a fölliratban?

Ki mit mondott volna Barabás helyén?

Hosszu szünet után az első ülés!

Csak természetes, hogy a folyosón üdözlik egymást az emberek:

— Hogy érzed magad? De pompás szímben vagy!

— Igen, igen . . . Most szalmaözvegy vagyok!

Ezek után az apró udvariasságok után áttérnek a komoly országos dolgokra:

— Igaz, hogy a föllirat így kezdődik: „császári és királyi felség!”

Hát ezt meg kell kérdezni Ballagi Aladártól, aki a föllirati-bizottság előadója

volt és ma az a tiszte, hogy a mai ülésen betérjessze a fölliratot és annak kinyomatását, szétosztását kérje.

De Ballagi Aladár nincs seholl! Így hát a vérbeli kurucok reménykednek: hátha nem is igaz; hátha nincs ott az a csuf „császári?” . . .

Addig, amíg az ülés megkezdődik, az összeverődött képviselők azon vitakoznak, hogy ki mit válaszolt volna a királynak, ha Barabás helyébe lett volna.

— Én — vélte Lengyel Zoltán — azt mondtam volna: „Fölséges uram, egy igazi obstrukciós beszéd többet ér, mint az egész osztrák ármádia!”

Olay Lajos így gondolkodik:

— Én azt mondtam volna: „ha nem tetszik, tegyen róla.”

Megkérdezik Pozsgay Miklóstól is, hogy hát ő mit csinált volna?

— Én — mondta Pozsgay — nem szólta volna egy kukkot sem, csak . . . E pontok helyére tette volna Pozsgay azt, a mit gondolt.

Ámbár sokan érdeklődnek az iránt is, hogy mit mondott volna néhai . . . Rigó Ferenc is?

A Fejérváry kormány vád alá helyezéséről is sok szó esik a folyosón. — Olay Lajos, a képviselőház elé terjesztendő indítványában nemcsak a kormány, hanem a kormány kinevezettjeinek vád alá helyezését is követeli. — Olay maga sem bizik, hogy indítványa többet fog kapni egy-két szavazatnál. A kérvénybizottság, amely holnap tárgyalja a megyék erre vonatkozó kérvényét valószínűleg abban fog megállapodni, hogy a képviselőház delegáljon e célra külön bizottságot.

— Barabás Béla mandátuma ügyében az összeférhetlenségi bizottságot e hó 30 ára déli 11 órára hívták össze. Az ülés egyetlen tárgya, a meghívó szerint: „Barabás Béla aradi és erzsébetvárosi mandátuma fölött való döntés.”

Amikor Rakovszky elnök az ülést megnyitja, alig néhány képviselő van az ülésteremben.

Rakovszky István elnök féltizenegykor megnyitja az ülést és jelenti, hogy miután a biraió bizottsági tagok egy része még nem tette le az esküt, ezeket felhívja az eskütételre.

Muhit Simon leteszi az esküt.

Következik a felirati bizottság előadójának jelentése.

Ballagi Aladár betérjesszi a javaslatot és kéri, hogy a feliratot nyomassák ki és osztiassák szét.

Sümege Vilmos indítványozza, hogy a felirat, tekintettel nagy fontosságára, olvassák fel.

Ehhez a Ház hozzájárul és Ballagi előadó fölolvassa a javaslatot.

A felirat ki fog nyomtatni, szét fog osztatni és annak idején napirendre fog tüzetni.

Elnök jelenti, hogy az ülés napirendje ki lévén merítve, indítványozza, hogy a jegyzőkönyvet hitelesítsék.

A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök az ülést három negyed tizenegykor bezárja.

A felirat.

— június 28.

A képviselőház mai ülésén Ballagi Aladár az alábbi felirat-tervezetet nyújtotta be:

Császári és apostoli királyi felség! Fölséges császár és apostoli király!

Legkegyelmesebb urunk, királyunk!

A magyar nemzet mindenkor magasztos érzelmekkel fogadja, midőn Szent István

Révész Béla.

birodalmának koronás királya az ország politikai, erkölcsi és anyagi érdekeiben munkára hívja fel az országgyűlést.

Őszinte megnyugvással tölti el lelkünket felségednek a trón magasztaláról elhangzott azon kijelentése, hogy fájdalommal esik atyai szívünk visszatekinteni a közelmúlt eseményeire, melyek az alkotmányos élet rendezését megzavarták.

Őszinte megnyugvással, mert felséged ezen kijelentése, midőn egyrészt fényes bizonyossága annak, hogy a fennforgott félreértések eloszlottak, másrésztől biztosítékul szolgál nekünk arra nézve, hogy a közelmúlt sajnálatos eseményei ismétlődni nem fognak, a törvényhozás két tényezőjének alkotmányos és törvényes együttműködése a jövőben mindig zavartalan marad.

Növeli örömeinket és megnyugvásunkat az a körülmény, hogy felséged, a végrehajtó hatalmat olyan kormányfőfelak által gyakorolja, kik a képviselőház többségét alkotó szövetszert pártoknak bizalmát bírják, ami által az alkotmányunknak egyedül megfelelő parlamentáris kormányforma újból érvényre jutott.

A magyar nemzetnek felséged uralkodóháza iránti hűsége sokszor volt már kitéve megpróbáltatásoknak, de nemzetünk fényesen kiállta azokat, mert őseitől öröklött királyhűsége mellett nem feledkezett meg az önmagára iránti hűségről: a törvényeihez és alkotmányához való ragaszkodásáról mint a trón és a haza legbiztosabb támaszáiról.

Azon célból, hogy a törvényeknek és a jognak uralmát és ezáltal a jogfolytonosságot helyreállítsuk, hogy a polgári és egyéni jogok szabadságát biztosítsuk és úgy a közgazdaságot, mint az állami élet minden részét a nemzet bizalmát bíró férfiakra bizzuk: készséggel belenyugszunk abba, hogy azok a nagyfontosságú közjogi kérdések, melyek a nemzet és a király között a korábbi országgyűléseken félrevezetésekre vezettek, a jelen országgyűlés munkaprogramjából kiserkesztessenek, de elveit és politikai meggyőződését a szövetszert pártok mindegyike egész tisztaságában, sértetlenül fentartja.

A nemzet nagy nézére, midőn elhatározta, hogy a közjogi alapra vonatkozó elveinek megvalósítását nem állítva előtérbe, résztvesz a gyakorlati kormányzásban, ennek indító oka azon szándék volt, hogy megszüntetve az alkotmányellenes állapotokat és ezek visszatérte ellen a királyi algyetértőleg biztosítékokat keresve igyekeznek az alkotmány rendezését feltételeit erősíteni.

Örömmel értesülünk felséged kijelentéseiből, hogy ezen törekvésünk teljes összhangban áll felséged felfogásával s így a nemzet és király közös és kölcsönös érdekei felismerésében ősi alkotmányunk új erővel, új biztosítékokkal veendő körül jövőnk alapjait.

Minden igyekezetünkkel rajta leszünk, hogy teljes erőnkkel segítsük elő a magyar nemzeti állam felséged által is óhajtott kiépítését a közélet minden terén.

Gazdasági ügyeinkre nézve Felséged által szentesített 1867. XI. és újabban az 1899. XXX. törvények is megállapítja az önálló gazdasági berendezéshez való természetes és törvényes jogainkat. Ámber a magyar nemzet az önálló vámterület jogi állapotában van és ezzel szemben — bármily súlyosnak találja is önrendelkezési jogának hosszabb időre való korlátozását — kétségbevonhatlan jogai fentartásával és hangsúlyozásával a már megkötött külföldi vám-és kereskedelmi szerződéseket s állategészségügyi és egyéb egyezményeket a maga részéről elismeri és törvénykönyvébe iktatja. E szerződésekre fűződő nyomós érdekekből a vám- és kereskedelmi viszonyokat készek vagyunk a birodalmi tanácsban képviselt országokkal és tartományokkal jogaink és érdekeink teljes megóvása mellett a kölcsönös szabad forgalom alapján 1915., illetve 1917. évi szerződésileg szabályozni.

Midőn az országgyűlés meghozza e rendkívüli áldozatot, a magához veszi az adott viszonyok között az ország gazdasági körülményeit, de egyúttal abban a biztos reményben él, hogy a szükségrendeletnek nevezett törvénytelen intézkedések, melyeket az 1790-2. évi törvények határozott szavak

ban tiltanak és ítélnék el, a jövőben előfordulni és alkalmaztatni semmiképpen nem fognak. (Élénk helyeslés.)

Madarász József: Helyes volna, ha úgy lenne!

Ballagi Aladár előadó (folytatja): Örömmel vesszük tudomásul, hogy szövetségeinkkel és az összes külállamokkal fennálló viszonyaink változatlanul zavartalanok és barátságosak és hogy felséged továbbra is béke fenntartására törekszik.

A külügyekre vonatkozólag az országos törvényeink értelmében megillető jogok gyakorlása alkalmával gondosan fogunk figyelni arra, hogy felséged fenti szándékait előmozdítsuk.

A védkötelezettség lerovásának reudes mederhe terelese céljából a korábbi törvényeinkben meghatározott ujonelészámot már megajánlottuk.

A közösgyi szükségletek ügyében kiküldött korábbi országos bizottságok által megállapított rendkívüli szükségletek azon részét, mely működésünk időtartamára esik, szintén hajlandók vagyunk megadni.

Közterheink iryeten állandó emelkedése mellett elődázhatlan köteleességünknek tartjuk oly intézkedések megtételét, amelyek népünk gazdasági erejét fokozzák, az értékesítést javítják, a termelőképesseget emelik, továbbá a mezőgazdasággal foglalkozó, egymásra utalt rétegek között az egyetértést biztosítják és általában az egészséges fejlődést előmozdítják.

Okszerű gazdasági politikával s új kereseti források megnyitásával fogunk törekedni arra, hogy a szegényebb sorsuak megélhetését és a hazában megmaradását biztosítsuk. Ugyiszintén kiváló gondot kívánunk fordítani a közterhek arányos elosztására és elviselhetőbbé tételére, valamint az adómentes létminium megállapítására. (Élénk helyeslés.) és a köztartozások kíméletes besajjtására.

Ipartörvényeink reviziója, iparuaknak rendszeres fejlesztése s a katonai és egyéb közszállítások ügyének a kisipar érdekeinek megóvása melletti szabályozása lesznek hivatva nemcsak gazdasági életünknek újabb fejlődését elősegíteni, hanem meglévő iparos osztályunk érdekeit is biztosítani.

Kereskedelmünk nagy érdekeit, különösen tengeri kereskedelmünk fejlesztését általában elősegíteni óhajtjuk.

Főfigyelmünket fordítandjuk a munkáskérdésre, mely célból külön állandó bizottságot is állítottunk fel.

Mindezen üdvös intézkedések azonban csak akkor létesíthetők, hogyha az országban az alkotmányok épsége és a törvényeknek uralma mindenkorra biztosítottak és ha nem fognak ismétlődni a Felséged által is sajnálatosnak jelzett események, melyek az országra a közelmúltban minden irányban csak erkölcsi és anyagi károkat hoztak. (Ugy van!)

Éppen azért nagyjelentőségűnek tartjuk és megnyugvással tölt el bennünket, hogy ily kísérletek ismétlődése ellen Felséged is indokoltan találta némely intézményes biztosítékok létesítését.

Idetartozik: (Halljuk! Halljuk!) a törvényhatóságok a községek önkormányzatának erősítése és életképessé tétele, úgy a törvényhatósági, mint másrészt az állam igazgatási jogköröknek pontos meghatározása, a közigazgatási bíróság hatáskörének kitégítési, a hatásköri összeütközési ese ek eldöntésének független bíróság elé utalása, valamint a királyi kuriai bíraskodásról szóló törvény hatályának meghosszabbítása és ezen törvény hiányainak orvoslása.

Állami életünk zavartalan menetének iryeten való megoltalmazásával karöltve kell járnia az egyházi kérdések megoldásának is.

Felséged legfelsőbb trónbeszéde ez irányban is kijelöli törvényhozásunknak az utat. Nagyfontosságúnak tartjuk e részben, hogy Felséged a katolikus autonómia régóta huzódó ügyét szintén megoldatni kívánja. Hasonlóképpen tökéletesen megegyezik a mi törekvésünkkel, hogy a katolikus alpapság anyagi állásának kérdése, a szükséghez ké-

pest, az állam hozzájárulásával is intézményesen rendezessék.

Az 1848. X. t. c. intézményes végrehajtásának kérdése, a lehetőség határain belül és a felekezeti önkormányzat minden sérelme nélkül, tekintve, hogy ez oly kívánalom, mely elől törvényhozásunknak többé kitérnie nem lehet: lankadatlan gondoskodásunk tárgya leendő.

A közoktatásügy terén az erkölcsi és művelődési szemponton kívül ezentul is buzgón törekszünk a nemzeti irány érvényesítésére, de emellett nem kívánjuk mellőzni a történelmileg jogosult és hivatott illetékes tényezőket sem.

Készséggel fogja tárgyalás alá venni a képviselőház a Horvát-Szlavonországgal kötendő pénzügyi egyezményt, amint az korábbi országgyűlések által kiküldött országos bizottságokban megállapított. Eppen így a legnagyobb gonddal és sértetlenül fogja megóvni a tarsországoznak az 1868. évi XXX. törvényekben biztosított önkormányzati jogait.

Szorgosan mozditja elő anyagi érdekét ami által természetes fejlődésüket minden irányban biztosítani fogja s nagyban hozzájárul, hogy Magyarország és Dalmát-Horvát-Szlavonországok között az állami közösség testvéries köteléke minél jobban megerősödjék.

Az állami élet rendezését biztosító ezen feladatokon kívül elsőrendű fontosságú reform a politikai jogoknak a társadalom minden rétegére kiterjesztése s ezáltal a nemzet egészének felvétele az alkotmányos sáncába.

A legfelsőbb trónbeszéd a demokratikus eszme minden korszerű követelményének érvényesítésével a magyar állam nemzeti jellegének megóvása mellett, az általános szavazati jog behozatalára hívja fel törvényhozói tevékenységüket. Hálas köszönettel fordul felségednek hű Magyarországa egész népe iránt táplált ezen anyai szándékait a jelen országgyűlés, melynek az idő szerinti többsége már régtől fogva azon nézetben volt, melyet most a trón magasságról biztatólag hall, mert jogos törekvései ezen részének elismerése bizalomra gerjeszti az iránt, hogy mint e téren találkozott Felséged akarátával, úgy egyebekben is, a jövődő biztos haladásának zálogául egyetértés emelendi a trón fényét és a nemzet boldogságát. (Ugy van! a baloldalon és a középén.)

Felséges urunk, királyunk:

Bizva bizunk abban, hogy felségednek szellemi és anyagi jólétünk megerősítését célzó szándékai nemsokára testet ölhetnek és midőn felséged királyi jogain alapuló elhatározásának szabadságát fentartani kívánja, igen jól tudjuk, hogy ezeknek legbiztosabb kezessége maga a magyar alkotmány, mely a koronás uralkodónak teljesen biztosítja az összes alkotmányos királyi jogokat. (Ugy van! a baloldalon és a középén.)

A nemzet közvéleményére való hivatkozás Felségednek törvényeiben gyökerező alkotmányos joga s meg vagyunk róla győződve, hogy a nemzet nem nyilatkozik más-ként, mint oly módon, mely uralkodójának és önmagának igazi és jól felfogott érdekeit képviseli. Koronás királyt és alkotmányt csak együttesen szolgálhat hiven a magyar, mert a kettő elválaszthatatlan egymástól.

Igy veti meg nemzetünk egy új élet alapjait.

Lelkünk mélyéből kérjük az egék mindenható Urát, vezesse működésünket a nemzet haladásának és felvirágzásának azon utjain, melyeken Felséged a magyar nemzet ősi erőnyeibe vetett bizalmával a királyi meglegedettségben és boldogságban lelje jutalmát:

Kik egyébként mély hódolattal vagyunk Császári és Apostoli Királyi Felségednek Budapestén, 1906. június hó legalázatosabb szolgái Magyar-, Dalmát-, Horvát- és Szlavonországok képviselői Széll Kálmán elnök, Ballagi Aladár előadó. (Felkiáltások balfelől: Eljen Ballagi!)

Amint nekünk táviratozzák, a függetlenségi párt hétfőn ülést tart, a

melyen tárgyalni fogják a feliratot. Valószínű, hogy a szöveg egyes részeit megváltoztatják.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Alispán-jelölés.** Weszprémy István Hajdúvármegye bizottsági tagja, a következő felszólítást küldte szét: Tisztelt Elvtársam! Közelebb az alispánjelölés alkalmából tartott értekezletünkön, idő rövidége miatt nem választhatjuk meg a végrehajtó bizottságot és nem folytathattunk eszmecsereit a vármegyei függetlenségi pártnak immár elodáztathatanná vált újjászervezése tárgyában. Ez okból én a vármegyei bizottság függetlenségi érzelmi tagjait újabb értekezletre hívtam össze jövő hó 1-ére az Angol Királynő szállodába reggel 9 órára. Miután épen az aratási időnyben vagyunk, kevés a reményem, hogy a párttagok megfelelő számban megjelenjenek a hírlapi meghívásra. E körülmény indít engem arra, hogy Önt, mint az ottani függetlenségi párt egyik vezérférfiát levéleg külön is meghívjam s arra kérjem, szíveskedjék odahatni, hogy községében szonnal pártértekezlet tartassék s onnan a bizottsági tagok számának megfelelőleg 1—5 tag, mint a többi elvtársak megbízottja és képviselője is, megjelenjen az értekezleten. Hajdúhadházon, 1906. június 26.

× **Névszerinti szavazás.** Kovács József polgármester a következő felhívást intézte a városi bizottsági tagokhoz: „Értesítem a városi törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy a folyó évi július hó első felében tartandó bizottsági rendes közgyűlésünkön — melynek tárgysorozatát annak idején szokott módon közölni fogjuk — több tárgy névszerinti szavazás által hozandó határozat végett fog a városi tanács által előterjeszteti, nevezetesen: 1. a „pipagödörök“ elnevezésű városi tulajdont képező 11 hold 217 négyszögöl kiterjedésű szántóföldnek nyilvános árverésen eladása (névszerinti szavazás első ízben); 2. az Ispotály-utca 3. és 5. számú telkek között első puszta földrész elpárcellázása és eladása (névszerinti szavazás első ízben) Ugyanezen közgyűlésen fognak megválasztani az esküdtészeki tagokat kiválasztó bizottságba kiküldendő bizalmi férfiak.“

Irodalom és Művészet.

Iparosok lapja Debrecenben. Július hó 15-én tisztán az iparosság érdekeit képviselő hetilapot indít meg Debrecenben „Magyar Iparosok Lapja“ címen Hatos Tivadar, a „Független Magyarország“ volt munkatársa. A lap főszerkesztője dr. Kardos Samu ügyvéd, Weselényi életirója, főmunkatársa dr. Ballay Béla lesz, A nagyszámú munkatárs közt helyet foglal Gelléri Mór az Országos Iparegyesület igazgatója, dr. Soltesz Adolf, az Országos Iparegyesület főtitkára és Vigh Albert iparkörületi főigazgató is Budapestről.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— június 28.

Boldog ifjak álldogálnak
Az ős kollegium sarkán...
„Érett vagyok!“ ez a büszke
Szó ragyog mindnyájuk arcán.

S ez nem tréfa, mert a fiuk
& hazának csatát nyertek...
A tudással kicsi népek
Sok nagyobbát már megverték.

Pompásan ment! Nagy dicséret
Tanulóra és tanárra!
Jeles-klasszist írjunk hát a
Kollegium homlokzatára! Gr.

— **Tíz ártézi kut furása.** A városi tanács ma déli 1 órakor döntött hosszas vita után a próbakutak furása ügyében, s ezzel a vízvezeték létesítésének ügye nagy lépéssel jutott előre. A 10 kut furásával a tanács a Törs és Ormai budapesti céget bizta meg, mint legolcsóbb ajánlattevőt, aki még a hírneves Zeigmond cégénél is 3480 koronával nyújtott be olcsóbb ajánlatot a másfél százezer koronás munkára. A szerződésben azonban kikötötte a tanács, hogy a vállalkozó, ha a furás nem lenne eredményes, köteles a munkát félbeszakítani és a hátralevő munkáért, kártérítést nem igényelhet. Mint értesülünk, a tanácsi határozatot az érdekeltek megfelelőbbnek tartják.

— **Végh Gyula nyugdíjaztatása.** Ma délben 12 órakor ülést tartott a közgyűlési teremben a város nyugdíjellenőrző bizottsága Vecsey Imre főjegyző elnöklété alatt. Jelen voltak: Magos György tiszti főjegyző, Bészler Károly árvaszéki elnök, dr. Boldisár Kálmán hűségügyi osztályfőnök, dr. Tóth Emil jegyző, dr. Freud Jenő, Juhász Ignác, Lesián Adorján bizottsági tagok és Kondor Kálmán számvevő. Az ülés egyetlen tárgya a Végh Gyula visszavont nyugdíjazás iránti kérvénye volt. Mikor ugyanis a darabont-uralom alatt a főkapitányi Boda Dezső felfüggesztette, a főkapitányi orvosi bizonyítvány kíséretében beadta nyugdíjazás iránti kérelmét, amelyet azonban, mikor a belügyi kormány visszahelyezte állásába, visszavont, mert állítása szerint a kérvény beadására kényszerítették. A főkapitány kérvényét a tanács visszaadni rendelte, de a nyugdíj ellenőrző bizottság a csatolt orvosi bizonyítvány alapján dr. Freud Jenő indítványára kimondta, hogy javasolja a közgyűlésnek, hogy Végh Gyula főkapitány ellen hivatalból indíttassék meg a nyugdíjaztatási iránti eljárás. A bizottság 4 szóval 1 ellen hozta határozatát; Boldisár Kálmán nem szavazott. Néhai Mihalovits Gyula házipénztárnok özvegyének kérvényét, miután azt csak ma adta be, levették a napirendről.

— **Érettségi vizsgálat a depr. ev. ref. főgimnáziumban.** Ma d. u. 5 órakor hirdette ki dr. Öreg János akad. tanár, az érettségi egyházi-képviselője az ifjuság előtt a Collegium disztermében az érettségi vizsgálat eredményét. Az osztály vizsgán mindenki átment, ugyszintén az érettségi írásbelin is, így a f. hó 21-én kezdődő és 28-ig tartó vizsgálaton 63 ifju vett részt. E szokatlan nagy számból csak 5-en buktak három hónapra, ami nagyon szépen világítja meg a depr. ev. ref. főgimn. szellemének színvonalát. Jeles érettek lettek: Csire János, Eröss Sándor, Herpay Gábor, Lévy Gyula, Mező Endre és Vásáry András, kik közül Csire és Vásáry 100—100 korona jutalmat is kaptak. Jó érettségi bizonyítványt kaptak 14-en, elégségesen érett lett 38 tanuló. dr. Öreg János beszédet intézett az ifjusághoz, mielőtt elszélednének, a vallás, erkölcs és a haza szeretetére intve. Az ifjuság lelkesen megéljenezte vele együtt a jelen levő teljes tanári kart.

— **Gyárfás Dezső jutalomjátéka.** A Bika orfeumban holnap este tartja jutalomjátékát Gyárfás Dezső, aki a debreceni közönséggel éppoly gyorsan meg tudta magát kedveltetni, mint amily hamarosan a fővárosi közönség kedvencévé vált. A kitűnő komikus ez alkalommal új kuplékat fog előadni. Az érdekes jutalomjátékra felhívjuk az érdeklődők közönség figyelmét.

— **Péter és Pál ünnepe.** Ma a római kath. templomban az isteni tiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor miséznek: Szabó István; 7 órakor Beniczik Ferenc; 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgimn. ifjuság részére; 9 órakor az ünnepi nagymiséét Molnár Kálmán h. plebános utánna ugyanó prédikál; 11-kor a Svetits zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Dr. Kovács István mond; 12-kor Nyári Ignác miséznek.

— **A tulipán jegyében.** A „Budapesti Hírlap“ mai számának hirdetési rovatában érdekes dolgot találunk. Egy „német birodalmi gróf“ ugyanis magyar nyelvi leckéket óhajtott venni, e célra alkalmas tanítót keres. Mindenesetre örvendő es dolog, ha német birodalmi grófok magyarul akarnak tanulni. Ilyen német birodalmi gróftól még azt sem sajnáljuk, ha földet szerzett idehaza. Tulipánt is ültet bele.

— **Kétszer adta el a csikókat.** Ma délelőtt a debreceni csendőrségen panaszt tett Vig János püspökiadányi gazda, hogy a debreceni vásárrban 2 csikót vett Rácz András kabai embertől oly feltétellel, hogy a csikókat, köteles Püspökiadányra szállítani. Rácz ugy felelt meg a szerződésnek, hogy a csikókat 56 koronáért még egyszer eladta. A káros csalásért feljelentette.

— **Szélhámosság.** A rendőrségen Békési Róza Külsővásártér 4. sz. a. szappangyáros panaszt tett ismeretlen szélhámosság ellen, aki Volorovits Sámuel margittal kereskedőnek adta ki magát, 16 le 58 korona áru szappant rendelt és 6 koronát kért kölcsön. Most kiderült, hogy az illető, aki katonakönyvével igazolta magát előtte, szélhámosság volt. A rendőrség a zömök, 50 év körüli, fekete ruhás, kampós orru szélhámossá nyomozza.

— **Gyújtogató villám.** A múlt napokban nagy vihar volt Balmazújvároson. A villám több helyt leütött és felgyújtotta Friedländer Vilmos házat, Kerekes Miklósnak pedig a faskamráját, amelyek le is égtek. A kár ezer korona.

— **Meglopták alvás közben.** Vakmerő zsebelés történt ma a Német Mátyás féle vendégfogadóban. Nagy Dániel szalacsi lakos liter bort rendelt, de mellette elaludt az asztalnál. Mire fölébredt, 280 koronát tartalmazó pénztárcáját valaki ellopta. Az ügyes zsebtolvajt a rendőrség nyomozza.

— **Halálozás.** Jóba Elek könyvnyomda tulajdonos Nyiregyházán, a Nyirvidék című lapnak 27 éven át volt kiadóulajdonosa, a Hírlapkaidók Orsz. Egyesületének választmányi tagja, e hó 26-án 63 éves korában meghalt.

— **Egy embertörzs öngyilkossága.** Egy borzalmas tömegöngyilkosságról ad hírt a „Carabinski Westnik“ legutóbbi száma. Kelet Szibéria felső részében, az Omolon-sivatag mellett laktak a tsuktsok, béreségben, s a világ alig tudott róluk. Tavalyi termésüket az erős fagy teljesen elpusztította és reájok a legnagyobb nélkülözés várt. Az idei hideg telet csak kibírták valahogy, de most tavasszal hogy zöl dülni kezdett és semmi segítség nem érkezett, elhatározták, hogy mielőtt az éhségszék esnek áldozatul, inkább öngyilkosok lesznek. Egy napig tartott a taraszkodás, amelyen elhatározták, hogy minden családnak legidősebb tagja először leül a családnak összes tagjait, azután öngyilkos lesz. Egy nap alatt a 2700 ből álló törzsből még hirmondó sem maradt. S a sors iróniája mit akar? Négy nap múlva érkezett meg a kormány által adományozott segítség, amelyet azonban már nem kézbesítettek. Az orosz és szibériai lapok hevesen támadják az orosz kormányt.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő ki-
rakatban.

x **Ninos többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a leg-
erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. —
Olosósága miatt mindenki használhatja. Ár
csak egy korona. Kapható használati utasi-
tással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógy-
szertárában, Piac-utcán.

x Az Arany Bika kávéházban minden este oi-
gányzene.

Három suhanc merénylete.

Véresre vert uriemberek.

Verekezés a Pesti-utcán.

(Saját tudósítónktól.)

— június 28.

Hogy Debrecenben nem halt ki még az ősi virtus a verekezés, bot, bicska forgatás terén, ahhoz kétely nem férhet. Kovács Gusztáv darabont-főispánon kívül tanúságot tehetnek arról azok az uri emberek is, akiknek kellemetlen kalandjával ma gazdagabb lett a rendőrségi statisztika.

Két városszerte ismert hivatalnok cifra kis esetéről van szó, akiket három garázda, berugott suhanc megtámadott és oszón helyben hagyott.

Wunderle Ernő lelencházi tisztviselő és Borbély Ferenc a gyermekmenhely gon-
noka a brutális eset áldozatai, mely a késő
esti órákban történt.

Ugy esett a dolog, hogy Wunderle Ernő hivatalából hazafelé tartva Pesti utcai lakására, utközben összeakadt a duhajkodá-
suk, garázdaságukról ismert suhancokkal Juhász János kertész segéd, Fogarasi Ist-
ván napszámos és Ember Gyula fodrász se-
gédrel, akik közül az egyik akarattal, vagy
véletlenül meglökte, amiért bosszusan rendre-
utasította őket. A jómadarak pedig kissé
beilszozott állapotban is voltak és rövid szó-
váltás után közrefogták s füttykösökre kapva
rátamadtak, ütlegelni kezdték.

A tisztviselőnél volt bot és nem hagyta
magát, védekezett a brutális támadás ellen,
de rövidesen elbántak vele, véresre verték és
összeszurkálták, végre is menekülni volt
kénytelen. Beszaltsd a Pesti-utca 67. számú
házba. Onnan beizent a közelben levő le-
lencházba segítségért, honnan Borbély Fe-
renc gondnok Demeter Mihály szolgálival,
annak felesége és László Zsuzsánna ápoló-
nővel csakhamar védelmére sietett, de vesz-
tére, mert a duhaj legények őt is megtá-
madták, bottal fejbe verték. A segítségére
kelt Demeter Mihályt leütötték lábáról és az
asszonyokat is kegyetlenül helyben hagyták.

A szorongatott uriembereket végre is a
verekezés zajára előkerült Szabó Lajos 97.
számú rendőr védelmezte meg a további
bántalmazástól, aki a virtuskodó suhancokat
az összeverődött közönség segítségével nagy
nemezen megfékezte. Közben telefonon érte-
sült a központ is az esetről, honnan Mile
Pal fogalmazó ügyeletes rendőrtisztviselő és
Bardóc András rendőrbiztos több rendőrrel
hamarosan megjelentek a helyszínén.

A véresre vert hivatalnokokat kocsin
bevitték a gyermekmenházba, ahol dr. Stre-
linger Győző a menház kezelő orvosa kö-

tözte be sebeit. A gondnok csak könnyeb-
ben sebesült meg, egy botütést kapott a fe-
jére. De Wunderle Ernő sérülései súlyo-
sabbak. Balkarján két helyen is megszurkált.
Azonfelül a fején, hátán és mellén is erős
ütéseket szenvedett. Ugy, hogy napokig
fogja nyomni az ágyat.

A veszedelmes fickókat megkötözve
vitték a rendőrségre, ahol lezárták őket és
megindították ellenük a büntető eljárást.

SPORT.

**Torna verseny és football mér-
kőzés.** A debreceni torna egyesület ma sa-
ját pályáján versenyt rendez. Az utolsó köz-
gyűlésen ugyanis az egyesületekben szak-
osztályok létesítését határozták el, amelynek
célszerűségét a mai verseny eredmények
fogják igazolni. Sorrend a következő: 100
jardos síkfutás, magas ugrás és súlydobás
handicap 402. 1/2 jardos gátverseny. Ezek
végzetével a D. T. E. csapata az „Egyetér-
tés” csapatával football mérkőzést tart. Az
„Egyetértés” kiváló trenera következtében
nagyon jó formában van, így a mérkőzés
változatosnak és fölötté érdekesnek ígérkezik.
A sportkedvelő közönséget ezuton hívja meg
az elnökség, remélve, hogy a versenyek ér-
dekesége szép számú közönséget eredmé-
nyez. Belepti díj niúcsen. Verseny kezdete
1/2 5 órakor. A verseny egy klasszikus szá-
mára, a diszkoszvetésre értékes tiszteletdíjat
ajánlott fel Engel László ur. E régi szép
görög sport győztese e tiszteletdíjat — re-
mek stopper órát — fogja elnyerni. Ez is
növelni fogja a verseny érdekességét.

TÁVIRATOK.

Az olasz-lisztkai választás.

Budapest, június 28. Sátoraljnyhelyről
jelentik: Az Andrassy Gyula gróf leközö-
nése folytán szükségessé vált pótválasztás
ma reggel kezdődött meg az olasz-lisztkai
kerületben. Ellenjelöltek Béla Henrik buda-
pesti hírlapíró (alkotmánypárti) és Nagy
Barna (függetlenségi). A hangulat rendki-
vül izgatott. Táviratunk vételekor a szava-
zatok egyenlően oszlanak meg a két jelölt
között. Eredmény késő éjjel várható.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 28.

Buzakinálat és vételkedv mérsékl.
Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermá-
zsa került forgalomba változatlan áron.
Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő: forró.

Buza októberre	15.62—64.
Buza ápriliara	16.16—18.
Rozs októberre	13.12—14.
Zab októberre	13.32—34.
Tengeri júliusra	12.82—84.
„ augusztusra	13.02—04.
„ 1907 májusra	11.50—52.
Repe augusztusra	—

Törvénykezés.

§ **Galánffy kir. ügyész eskütétele.**
Galánffy János, a darabont kormány által
számtetésbe küldött, de állásába visszahe-
lyezett kir. ügyész ma tette le hivatali es-
küjét a törvényszéki palotában. Az esküté-
tel teljes ülésben történt, melyen csaknem
teljes számmal jelen volt a bírói kar. Ga-
lánffy holnap veszi át hivatalát.

Szerkesztői-posta.

Érdeklődő. Hogy a mi kereskedőink magyar
gyártmányt árulnak-e, azt mi honnan tudjuk? A
mostanában sokat hangoztatott szó, hogy kereske-
dők csak magyar gyártmányokat áruljanak, azt
hisszük követésre fog találni. Mert azt nagyon jól
tudjuk, hogy kereskedőink hazafias érzelműek s eb-
ből kifolyólag fel is tehetők róluk, hogy a hazafias
érdekeknek is eleget fognak tenni s magyar gyárt-
mányokat fognak árulni. Azt azonban kivihetetlennek
tartjuk, hogy most egyelőre ezek is tisztán magyar
gyártmányt áruljanak, mivel nálunk még nagyon sok
cikket nem lehet előállítani, melyeket a közönség
folyton keres s így belé kell nyugodnunk e meg-
változhatatlanba; hogy ezeket kereskedőink a kül-
földről hozassák. De lassan-lassan ezek is leszorul-
nak piacunkról, főleg pedig akkor, ha közönségünk
a kereskedőknel tisztán magyar gyártmányt fog ke-
resni. A kereskedő, ha ki is akarná játszani a vevőt,
de a közönség legyen szemesebb és élesebb és ne
engedje magát becsapni.

S. J. (T t). Mi az ujság arra felé? ott is
olyan nagy hőség uralkodik? Nálunk már is türhe-
tellen. Nappal az irodában oly meleg van, hogy
csak úgy csurog rólunk az izzadság. Estefelé pedig
a városban még türhetlenebb a por, mely mindent
belelep. Sem a Szikszay fürdője, sem a Nagyerdő
árnyas fái nem nyújtanak vigaszt, benne vagyunk a
nyárban, akár csak ott a falun, hol a nap szinte oly
perzselően éget.

Szünidei táncanfolyam megnyitás.

Van szerencsém az igen tisztelt szülők
és tanuló-ifjúság tudomására hozni, hogy f.
évi július hó 2 án hétfőn

adiákságrészére

a szünidei táncanfolyamot hét hétre a „Ko-
rona” című táncteremben, (Csapó-u. 17.)
megnyitom.

Tanórák:

Kis diákok coloné 6—13 évig, d. u. 5—7 óráig.

Nagy " " 13 évtől " 7—9 "

hétfő, szerda és pénteki napokon.

Minden vasárnap d. u. 4—7-ig. összegyakorlat.

Beiratásokat elfogadok naponta d. e. 8
órától 9 óráig és este 7 órától a tánciskola
helyiségben.

Külön boszton órák.

Szives pártfogást kérve,
maradok tisztelettel
SCHAF JÁNOS,
okl. táncitanító.

Telefon: (Lakás, 459.)
(Iroda, 462.)

Csikes Ernő férfi szabó

DEBRECEN, Főter 58. sz. Bank-palota.

Uri, polgári, katonai, papi és mindenféle
egy en ru h á k a legújabb divat
szerint készítettnek. — Dus raktár
bel- és külföldi szövetekekből.

● Vidéki megrendeléseket gyorsan eszközöl ●

MAGYAR állam vasutak menetrendje 1906. május hó 1-től.

Debrecenből indul

	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	6 55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8 24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8 51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7 23
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4 25
	reggel	5 35
m. á. vasutól vásártérről —	reggel	5 44
m. á. vasutól	d. e.	8 09
vásártérről —	d. e.	8 16
H.-Böszörmény	d. u.	11 11
B.-Sz. Mihály	d. u.	11 20
felé	d. u.	4 34
m. á. vasutól	d. u.	4 47
vásártérről —	este	7 —
m. á. vasutól	este	7 07
vásártérről —	reggel	4 35
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4 56
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4 56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5 16
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	9 35
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9 35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4 51

Bpestre érkezik

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35

Budapestről Debrecenbe indul

A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15

Debrecenbe érkezik

Budapest felől (sznmélyvonat)	d. u.	8 29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6 48
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2 24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	8 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 46
Szatmár—M.-Szigetről — —	d. u.	4 12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10 11
Szatmár felől — — —	este	6 40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8 19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11 31
	reggel	7 33
vásártérről —	d. e.	7 40
B.-Sz. Mihály	este	6 22
H.-Böszörmény	este	6 28
felől	d. u.	8 29
vásártérről —	d. u.	8 35
mávasuthoz	d. u.	8 35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasuthoz	d. u.	7 54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

Védjegy: „Morgony”

A Liniment. Capsici comp.
a Morgony-Pain-Expeller pótléka

Egy régióknak bizonyított hatásos, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kórházi, családi és meghittételekkel bedőlt betegekben használva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevételeknek óvatossággal legyünk és csak olyan áruvegyet fogadjunk el, amely a „Morgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára áruvegyben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ágyazólva minden gyógyszerárban kapható. — Forgalmazó: Török István gyógyszerész, Budapest.

Richter gyógyszerára
a „Arany orvosiárhon”, Prágában.

MAYFART PH. és Tsa.
szabadalmazott

önműködő „Syphoniá“-ja mégis a legjobb permetező

szőlőknek, komlós ültetvényeknek, gyümölcsfa-károsítók kiirtására.
levéltetőségek ellen való védekezésre, a szegecs és tor-
máncs stb. megsemmisítésére.

Hordozható és kocsira szerelt permetezők 10, 15, 60 és 100 liter
folyadék számára petroleum-keverő-készülékkel vagy anélkül.

Tessék ábrázolatot és leírást kérni a cégtől

MAYFARTH PH. és Tsa.

gépgyárak, különleges gyár borsajtók és gyümölcsértékesítő gépek
számára.

Több mint 560 arany-, ezüst-éremmel stb. kitüntetve.

Bécs III, Taborstrasse 71.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen. — Képviselek és viszontelárusítók kívántatnak.

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe
ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg
és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

Tisztelettel értesitem a művelt közönséget, miszerint a nagy szünidők egész tar-
tamára több kiváló okleveles szakérő közreműködésével.

a német társalgási tanfolyamot

kapcsolatban szép és diszirással

több csoportban: kor, nem, előképzettség tekintetbe vételével július 3-án 8 órakor
reggel tavalyi minta szerint

ünnepélyesen megnyitom.

Egyetlenegy kultúrnyelv sem bír oly gyakorlati fontossággal, mint a nagy művelt német
nemzetnek világnyelve. — A nagy szünidő legalkalmasabb idegen nyelv gyakorlati elsajá-
títására. Naponta 2 órán át kizárólag egy tárggyal foglalkozva 2 hónap felér ugyanannyi
évvel. 100—120 óra alatt kivétel nélkül mindenkinek meg kell tanulni beszélni, olvasni, írni —
Iskolában társalgási nyelvet nem lehet elsajátítani egyrészt az idő rövidsége és a halmaz
tantárgy miatt, másrészt pedig főleg azért, mert az iskola az irodalom és költészet megér-
tetése végett főszólyt fektet az elméletre, míg a gyakorlati tanfolyam nem annyira
mélyleges mélybe mint inkább terjedelmes felszínre bocsátja az élő társalgási nyelv
gyökérszárait.

Tandij az egész szünidő tartamára 40 korona.

Egy egy csoportban legfeljebb 8 tanuló lehet.

Beiratás naponta 11—1-ig. — Tanterem városi bérpalota 2. sz. III. kapu 2-ik emelet.

ZALAI MÁRK tanár.

50 évi siker.

ESZÉKI

arkenőcs

ÉS ESZÉKI

Szalvator

szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES J.-C.

„Szalvator“ gyógytárából.

ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely eszéki arkenőcs ára 70 fill. és 1 kor.

1 drb. Szalvá or szappan ára 1 kor,

1 tégely kézi paszta ára 1 kor. 20 fill.

Lyden rizspor és toboz 1 k. nagy doboz 2 kor.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészekről és megfelelnek tökéletesen a 71.012. sz. B. m. rendeletnek.

Főraktár: Budapest

Török József

gyógyszerésznél,

VI. Király-u. 12. és Andrássy-ut 29 sz

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezelek kidolgozása és előleges költségvetések teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER ÁV.
BUDAPEST, V. VÁZLÓUTCA 20. -- HIRDETÉSI IRODA --

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára:

Egész évre: 28 k.
Félévre: 14 „
Negyedévre: 7 „
Egy hónapra: 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala,
Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

LÁSZLÓ JOZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZARSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG“
pol. napilap
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsasajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG“
részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG“
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:**Helyben:**

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.

Vidéken:

Egész évre 20 kor.
Fél évre 10 kor.
Negyed évre 5 kor.